

Nr 142.

Av herr Trygger m. fl., om åtgärder för fortsatt stödjande av spannmålsodlingen.

I årets trontal meddelas bl. a., att utredningar pågå, huruvida åtgärder fortfarande böra vidtagas till spannmåls- och sockerbetsodlingens stödjande. Härav framgår icke med visshet om Kungl. Maj:t kommer att framlägga förslag till årets riksdag i berörda ämnen och ej heller vad eventuella förslag kunna komma att innehålla. Av denna anledning nödgas vi före den ordinarie motionstidens utgång se till att dessa för vårt jordbruk i rådande krisläge livsviktiga spörsmål komma under riksdagens behandling.

I fråga om brödsädesodlingen ha de tryckta priserna ute på världsmarknaden jämte de som följd härav i ett flertal länder vidtagna importrestriktionerna föranlett de tre senaste riksdagarna att vidtaga särskilda åtgärder till odlingens stöd. Sedan förra årets riksdag fattade beslut om spannmålsodlingens fortsatta stödjande under konsumtionsåret 1932—1933 har jordbrukets läge ingalunda förbättrats. De av statsmakterna vidtagna välbetänkta stödåtgärderna jämte det gynnsamma skörderesultatet förra året ha visserligen underlättat jordbrukets förmåga att hålla stånd i den långvariga och starkt påfrestande krisen, men det oaktat är läget fortfarande synnerligen bekymmersamt.

Vi förutsätta att den av 1930 års riksdag beslutade inmalningsförrordningen alltjämt förbliver gällande. Denna förrordning har emellertid sin största betydelse för uppnående av en tryggad avsättning av den inhemska brödsädesodlingen, men torde ha mindre betydelse som prisstödjande faktor. För att uppnå en skälig prisförhöjning på den inländska brödsädesmarknaden ha regering och riksdag nödgats vidtaga vissa prisreglerande åtgärder genom införande av minimiprisbestämmelser. Sedan Svenska spannmålsföreningen år 1931 genom statsmakternas medverkan kommit till stånd har denna åtagit sig, att åren 1931, 1932 och 1933 till visst fastställt pris före den 31 juli inköpa all inom landet odlad, salubjuden spannmål av vete och råg, som är av fullgod kvarnduglig beskaffenhet och hembjudes föreningen före den 1 juni det år inköpet skall äga rum.

Ehuru vi fortfarande anse att en skälig höjning av spannmålstullarna i samband med inmalningsbestämmelser i längden skulle ha utgjort ett smidigare och mera varaktigt stöd åt den inhemska brödsädesodlingen, vilja vi dock framhålla att det för de båda senaste åren tillämpade systemet i stort sett fungerat på ett tillfredsställande sätt och någon grundad anledning att nu frångå detsamma torde icke föreligga. Jämfört med de åtgärder statsmakterna på andra områden anse sig böra vidtaga för att hjälpa dem, som i anledning av krisens verkningar kommit i nödläge, ter sig den hjälp jordbruket erhållit skäligen blygsam. Därjämte har för visso stödåtgärderna för jordbruket i hög grad medverkat till produktionens uppehållande och arbets-

tillgångens bevarande inom denna näringsgren. Vi anse det därför vara en angelägenhet av största vikt, att avtalet med svenska spannmålsföreningen förlänges att gälla även för 1933 års skörd.

Tyngdpunkten i systemet ligger dock inte uti själva avtalet utan uti de minimipriser, som i samband med avtalet skola fastställas. 1932 års goda skörd har givetvis i hög grad förstärkt värdet utav de för innevarande konsumtionsår fastställda inlösningspriserna, men detta förhållande synes icke böra tagas till intäkt för en sänkning utav dessa pris. Goda skördeår omväxla som bekant med mindre goda och dåliga år. Den rikliga tillgången på inhemskt vete för närvarande torde därför mera bero på den rikliga skörden än på den utökning av veteodlingen, som under de senaste åren skett. Visserligen medverka de synnerligen låga prisen å foderspannmål till en fortsatt utökning av vetearealen. Men det förhållandet att en gren av spannmålsodlingen är förlustbringande bör icke kunna motivera en prissättning, som icke täcker odlingskostnaden för vete. Snarare borde väl då prisstödjande åtgärder böra vidtagas för foderspannmålen. Spänningen i prissättningen mellan råg och vete medför emellertid, att veteodlingen utökas på rågodlingens bekostnad. En prisutjämning i sådant avseende synes böra komma till stånd. Med hänsyn till prisfrågans stora betydelse i det tillämpade systemet för brödsädesodlingens stödjande är det angeläget att riksdagen föreskriver en prissättning, som står i skäligt förhållande till odlingskostnaden. Mjölpriserna ha icke verkat oskäligt betungande för konsumenterna och oss synes icke någon annan ändring i inlösningspriset vara påkallad än i fråga om vad vi ovan antytt om utjämning i priset mellan råg och vete.

I bilaga till denna motion anföra vi månadsvis vissa noteringar för råg och vete under år 1932.

Vi hemställa,

att riksdagen ville dels för sin del godkänna en förlängning av avtalet med svenska spannmålsföreningen för ytterligare ett år med i huvudsak samma bestämmelser, som gälla för innevarande år;

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t skyndsamt föranstaltar om förlängning av samma avtal;

dels ock uttala, att en viss utjämning mellan inlösningspriserna för råg och vete bör vidtagas, dock med iakttagande utav att genomsnittet av de inlösningspriser, som fastställts för 1932 års skörd, icke sänkas.

Stockholm den 17 januari 1933

Ernst Trygger.

Joh. Nilsson
i Kristianstad.

J. B. Johansson.

K. von Geijer.

K. J. Gustafsson.

M. Svensson.

G. Sederholm.

A. O. Frändén.

Ludvig Widell.

Bilaga.

S p a n n m å l s n o t e r i n g a r .

	V e t e				R å g		
	svenskt höstvete	Manitoba I ¹⁾	Manitoba rd ¹⁾	La Plata ¹⁾	svensk råg	rysk ¹⁾ (La Plata)	Canada Western ¹⁾
<i>1932.</i>							
Januari ...	17,30	18,36	—	14,31	16,05	14,79	—
Februari...	17,33	18,91	—	14,81	15,95	14,63	—
Mars	17,47	19,07	—	15,11	16,04	15,45	—
April	17,95	18,51	—	15,46	16,13	16,88	—
Maj	18,45	18,03	—	15,88	16,33	(15,22)	14,90
Juni	18,65	16,41	—	15,12	16,65	(13,29)	13,28
Juli	18,95	16,38	—	14,93	16,95	(12,92)	13,17
Augusti ...	16,47	17,23	17,42	15,81	14,73	13,22	13,62
September	16,22	17,07	17,33	15,99	14,57	13,31	13,81
Oktober ..	16,73	16,83	17,10	15,59	15,12	12,90	13,59
November.	16,79	16,08	16,32	14,68	15,38	12,63	—
December.	16,46	15,37	15,93	12,48	15,25	—	—
<i>1933.</i>							
3/1	16,50	15,15	15,90	13,20	15,20	—	—
10/1	16,54	15,60	16,25	13,60	15,21	—	—

¹⁾ cif förtullad, men utan tillägg av gottgörelse.

